

تأثیر فضای مجازی بر توانایی تفکر دانش آموزان مقطع ابتدایی

عابد رنجبر^۱، محمد عزیزی زاده^۲، محمدجواد خدایاری^۳، مینا ابراهیمی^۴، علیرضا قیاسی^۵

^۱ کارشناس زیست شناسی و آموزگار مدارس

^۲ کارشناس علوم تربیتی و آموزگار مدارس

^۳ کارشناس علوم تربیتی و آموزگار مدارس

^۴ کارشناس علوم حوزوی و آموزگار مدارس

^۵ کارشناس علوم تربیتی و آموزگار مدارس

چکیده

فضای مجازی به عنوان یکی از اصلی ترین قطب های فعالیت های دانش آموزان ابتدایی، تأثیر قابل توجهی بر توانایی تفکر آنها دارد. با توجه به پژوهش های اخیر، می توان گفت که فضای مجازی می تواند به طور مثبت یا منفی بر توانایی تفکر دانش آموزان ابتدایی تأثیر بگذارد. از یک سو، فضای مجازی با ارائه محتوای آموزشی، بازی های فکری و ابزارهای آموزشی، به ارتقای توانایی تفکر دانش آموزان کمک می کند. از سوی دیگر، انواع اطلاعات نادرست و مضر، تبلیغات نامناسب و دیدارهای آنلاین نامناسب می توانند توانایی تفکر آنها را به شدت کاهش دهند. در این مقاله، ما به بررسی تأثیر فضای مجازی بر توانایی تفکر دانش آموزان ابتدایی پرداخته ایم و این را به صورت یک دوگانه مطرح کرده ایم. همچنین، در این مقاله به اشاره به ابزارها و محتواهای مفیدی که می توانند برای ارتقای توانایی تفکر دانش آموزان در فضای مجازی استفاده شوند، پرداخته ایم. این پژوهش می تواند به عنوان یک نقطه شروع برای بررسی بیشتر و پژوهش های آینده در این حوزه بسیار مفید باشد.

واژه های کلیدی: فضای مجازی، دانش آموزان ابتدایی، توانایی تفکر، آموزش الکترونیک

مقدمه

فضای مجازی امروزه به یکی از مهمترین بخش های فعالیتهای دانش آموزان ابتدایی تبدیل شده است. با این حال، این فضا همراه با تأثیرات قابل توجهی بر توانایی تفکر دانش آموزان است. از یک سو، فضای مجازی می تواند به عنوان یک محیط آموزشی کارآمد، با ارائه محتوای آموزشی و بازی های فکری، به ارتقای توانایی تفکر دانش آموزان کمک کند. از سوی دیگر، این فضا می تواند شامل انواع اطلاعات نادرست و مضر، تبلیغات نامناسب و دیدارهای آنلاین نامناسب باشد که می توانند به شدت توانایی تفکر دانش آموزان را کاهش دهند.

در این مقاله، ما به بررسی تأثیر فضای مجازی بر توانایی تفکر دانش آموزان ابتدایی می پردازیم. هدف از این مقاله، بررسی مثبت یا منفی این تأثیر و ارائه راهکارهایی برای بهبود توانایی تفکر آنها در این فضا است. در ادامه، ابتدا به تعریف فضای مجازی و توانایی تفکر می پردازیم و سپس به بررسی تأثیر فضای مجازی بر توانایی تفکر دانش آموزان می پردازیم. در نهایت، راهکارهایی برای ارتقای توانایی تفکر آنها در فضای مجازی ارائه می شود.

تعریف فضای مجازی:

فضای مجازی شامل انواع پلتفرم های آنلاین، شبکه های اجتماعی، بازی های آنلاین و سایر برنامه های کامپیوتری است که برای ارتباطات اجتماعی، تفریح، آموزش و کاربردهای دیگر استفاده می شود.

فضای مجازی به محیطی گفته می شود که از طریق شبکه های اینترنت ایجاد شده و فراهم آورنده امکانات متعددی برای برقراری ارتباطات، ایجاد و مشارکت در محتوای دیجیتالی و انجام فعالیتهای اینترنتی است. این فضا شامل وبسایت ها، پلتفرم های شبکه های اجتماعی، تالارهای گفتگو، بلاگ ها، ایمیل، بازی های آنلاین و موارد دیگر می شود. به عنوان یک فضای ابستره، فضای مجازی در دسترس همه افراد قرار دارد و به شکلی مستقل از مکان و زمان قابل دسترسی است.

توانایی تفکر:

توانایی تفکر به معنای توانایی ما در بررسی و تحلیل اطلاعات، ارزیابی وضعیت های مختلف، پرداختن به مسائل مختلف و به دست آوردن راه حل های بهتر است.

توانایی تفکر به مجموعه فعالیتهای شناختی گفته می شود که شامل فعالیتهایی مانند تحلیل، تفسیر، نقد و ارزیابی اطلاعات، ایده ها و نظریات است. تفکر به عنوان یکی از توانایی های اساسی انسان، نقش بسزایی در

تصمیم‌گیری‌های موثر و ارزشمند دارد و می‌تواند در بهبود زندگی فردی و اجتماعی فردان و جوامع مختلف مؤثر باشد. توانایی تفکر در دانش‌آموزان باعث بهبود توانایی‌های شناختی آنان می‌شود و آنها را به ارزیابی دقیق‌تر، حل مسائل بهتر و برنامه‌ریزی مناسب‌تر تشویق می‌کند.

تأثیر فضای مجازی بر توانایی تفکر دانش‌آموزان:

با توجه به اینکه دانش‌آموزان ابتدایی در مقطعی هستند که در حال شکل‌گیری توانایی تفکرشان هستند، فضای مجازی می‌تواند تأثیر بسزایی در توانایی تفکر آنها داشته باشد.

از یک سو، فضای مجازی می‌تواند به عنوان یک محیط آموزشی کارآمد برای ارتقای توانایی تفکر دانش‌آموزان استفاده شود. محتوای آموزشی مفید و بازی‌های فکری در این فضا می‌توانند به کودکان کمک کنند تا مهارت‌های تفکری خود را تقویت کنند.

از سوی دیگر، فضای مجازی می‌تواند شامل انواع اطلاعات نادرست و مضر، تبلیغات نامناسب و دیدارهای آنلاین نامناسب باشد که می‌توانند به شدت توانایی تفکر دانش‌آموزان را کاهش دهند.

راهکارهای ارتقای توانایی تفکر دانش‌آموزان در فضای مجازی:

برای ارتقای توانایی تفکر دانش‌آموزان در فضای مجازی، می‌توان بهره‌گیری از محتوای آموزشی مفید، بازی‌های فکری و برنامه‌های آموزشی کامپیوتری مفید است. همچنین آموزش مهارت‌های ارزیابی اطلاعات و تشخیص اخبار جعلی می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا اطلاعات مفید را از محتوای نامفید تشخیص دهند.

همچنین، پیشگیری از دیدارهای آنلاین نامناسب و کنترل محتوایی که دانش‌آموزان با آن مواجه می‌شوند، می‌تواند به کاهش تأثیرات منفی فضای مجازی بر توانایی تفکر آنها کمک کند.

در نتیجه، درک اینکه فضای مجازی می‌تواند چگونه بر توانایی تفکر دانش‌آموزان ابتدایی تأثیر بگذارد و اتخاذ راهکارهای مناسب برای ارتقای توانایی تفکر آنها در این فضا، می‌تواند به بهبود عملکرد آنها در زندگی و تحصیل کمک کند.

در این راستا، می‌توان به برگزاری کلاس‌های آموزشی برای دانش‌آموزان و اولیای آنها در خصوص استفاده بهینه و امن از فضای مجازی اشاره کرد. این کلاس‌ها می‌توانند به دانش‌آموزان کمک کنند تا به عنوان یک شهروند دیجیتال آگاهانه و با اطلاعات کافی در این فضا عمل کنند.

علاوه بر این، والدین و معلمان نیز باید نقش مهمی در کنترل و نظارت بر استفاده فرزندان و دانش‌آموزان خود از فضای مجازی داشته باشند. آن‌ها می‌توانند با ممانعت از دسترسی دانش‌آموزان به محتوای نامناسب و تشویق آن‌ها به استفاده از محتوای آموزشی مفید، به بهبود توانایی تفکر و یادگیری آن‌ها کمک کنند.

به طور کلی، فضای مجازی با ارائه اطلاعات و محتوای متنوع، می‌تواند بر توانایی تفکر دانش‌آموزان مقطع ابتدایی تأثیر گذار باشد. اما با نظارت دقیق و استفاده بهینه از این فضا، می‌توان از تأثیرات مخرب آن بر توانایی تفکر آن‌ها جلوگیری کرد و به بهبود کیفیت یادگیری آن‌ها کمک کرد.

در انتها، لازم به ذکر است که فضای مجازی از دنیای فعالیت‌های دانش‌آموزان مقطع ابتدایی جدایی ناپذیر است و باید برای استفاده امن و بهینه از آن تلاش کرد. همچنین، نباید فراموش کرد که تأثیرات فضای مجازی بر توانایی تفکر دانش‌آموزان در بلندمدت نیز باید مورد توجه قرار گیرد و با نظارت دقیق، می‌توان از تأثیرات مخرب آن جلوگیری کرد.

در نتیجه، با برگزاری کلاس‌های آموزشی برای دانش‌آموزان و اولیای آن‌ها، نظارت دقیق و استفاده بهینه از فضای مجازی، می‌توان به بهبود توانایی تفکر دانش‌آموزان مقطع ابتدایی کمک کرد و آن‌ها را به یادگیری مفید و مؤثر در این فضا ترغیب کرد.

نتیجه گیری

در نتیجه، استفاده دانش‌آموزان مقطع ابتدایی از فضای مجازی به دلیل پرداختن بیشتر به بازی‌های الکترونیکی، استفاده از رسانه‌های اجتماعی و مطالعه محتوای نامناسب، ممکن است توانایی تفکر و تمرکز آن‌ها را کاهش دهد. اما با ایجاد آموزش‌های مناسب، توجه به نظارت دقیق و استفاده بهینه از فضای مجازی، می‌توان از تأثیرات منفی آن جلوگیری کرد و حتی بهبود توانایی تفکر دانش‌آموزان را در بلندمدت تضمین کرد. بنابراین، استفاده هوشمندانه از فضای مجازی و آموزش مناسب، می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و یادگیری در دانش‌آموزان مقطع ابتدایی کمک کند.

از جمله پیشنهادات مفید برای بهبود توانایی تفکر دانش‌آموزان در مقطع ابتدایی این است که باید از سنین پایین‌تر آموزش‌های مناسب و کافی در خصوص استفاده بهینه از فضای مجازی به آن‌ها داده شود. برای مثال، می‌توان با برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای دانش‌آموزان و اولیای آن‌ها، آن‌ها را با روش‌های امن استفاده از فضای مجازی و نحوه مدیریت آن‌ها آشنا کرد. همچنین، برای جلوگیری از تنش و خستگی ناشی از استفاده بیش از حد از فضای مجازی، می‌توان با تعیین زمان محدود برای استفاده از آن، بهبود توانایی تفکر و تمرکز دانش‌آموزان را تضمین کرد.

به طور خلاصه، با توجه به تأثیرات مخرب و مفید فضای مجازی بر توانایی تفکر دانش‌آموزان مقطع ابتدایی، باید با ترکیبی از آموزش مناسب، نظارت دقیق و استفاده هوشمندانه از فضای مجازی، برای بهبود توانایی تفکر و یادگیری دانش‌آموزان اقدام شود. با توجه به اینکه دانش‌آموزان مقطع ابتدایی، گروهی پرنرژی و کنجکاو هستند، آموزش‌های مناسب و توجه به نظارت دقیق برای استفاده ایمن از فضای مجازی، به آن‌ها کمک می‌کند که به بهترین شکل از تکنولوژی و فضای مجازی بهره‌برداری کنند و همچنین به یادگیری مفید و کارآمد بپردازند.

منابع

- غریبی، سحر. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر توانایی تفکر و خلاقیت دانش‌آموزان دبیرستانی. فصلنامه مدیریت آموزشی، ۶(۱)، ۱۰۵-۱۲۱.
- شهبازی، فرناز. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر فضای مجازی بر توانایی تفکر انتقادی دانش‌آموزان دبیرستانی. فصلنامه روان‌شناسی مدرسه، ۸(۲)، ۱۱۵-۱۳۵.
- رفیعی، فرناز و قاسمی، محمدجواد. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر توانایی تفکر دانش‌آموزان دبیرستانی. فصلنامه فناوری آموزش، ۱۳(۲)، ۹۹-۱۱۴.
- Boyd, D., & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210-230.
- Kirschner, P. A., & Karpinski, A. C. (2010). Facebook® and academic performance. *Computers in Human Behavior*, 26(6), 1237-1245.
- Li, J., Barnett, M. A., & Keating, D. P. (2011). Perceived academic support from parents, teachers, and peers: Predictors of academic motivation and self-esteem. *Journal of Youth and Adolescence*, 40(5), 543-554.
- Livingstone, S., & Smith, P. K. (2014). Annual research review: Harms experienced by child users of online and mobile technologies: The nature, prevalence and management of sexual and aggressive risks in the digital age. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 55(6), 635-654.
- Vasalou, A., Joinson, A. N., Bänziger, T., Goldie, P., & Pitt, J. (2008). Avatars in social media: Balancing accuracy, playfulness and embodied messages. *International Journal of Human-Computer Studies*, 66(11), 801-811